

Stages - stagiairs

Isabelle Defoirdt

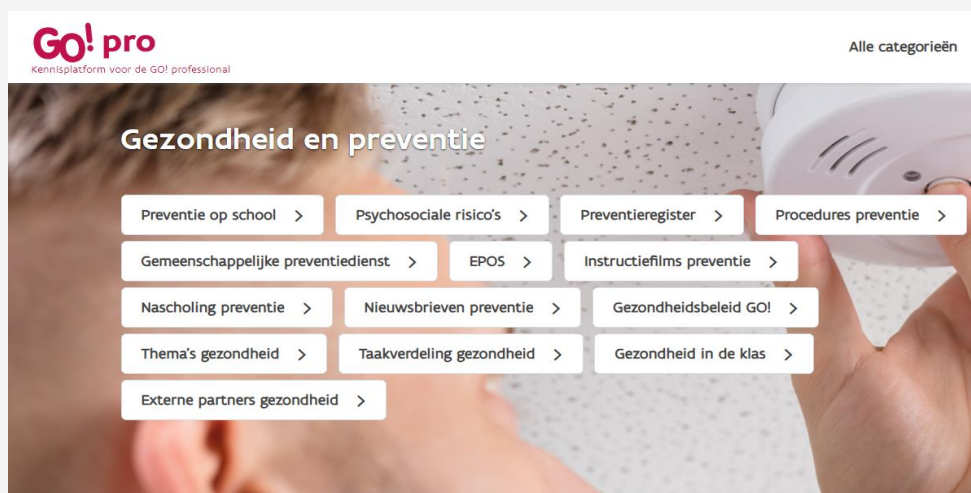
Preventieadviseur SGR Vlaamse Ardennen – SGR 24K

isabelle.defoirdt@sgr21.be

Wegwijs in documenten

GO! Pro - Gezondheid en preventie (g-o.be)

Procedures preventie

PRO 15 Buitenschoolse praktijkopleiding (stage en praktijklessen op verplaatsing)

Preventie op school	
Psychosociale risico's	+
Preventieregister	+
Procedures preventie	
Gemeenschappelijke preventiedienst	+
EPOS	
Instructiefilms preventie	
Nascholing preventie	+

Deze documenten zijn een handige handleiding om probleemsituaties te voorkomen, het opvangen van problemen inzake veiligheid en dragen bij tot een efficiëntere uitvoering van de werkzaamheden.

Ze bieden tevens een geheugensteun wat betreft de vigerende wetgeving. In elke procedure wordt de definitie, het doel, de wetgeving, de verantwoordelijkheden en bevoegdheden, het toepassingsgebied en de werkwijze toegelicht.

Documenten
PROCEDURE 01 ARBEIDSONGEVAL 14 SEPTEMBER 2022
PROCEDURE 02 ERNSTIG ARBEIDSONGEVAL 14 DEC 2020
PROCEDURE 03 OPNEMEN METERSTAND HOOGSPANNINGSCABINE 20 MAART 2020
PROCEDURE 04 AANKOOP 31 MAART 2020

Indeling

• Leerlingen nemen niet deel aan het arbeidsproces

- ✓ Praktijklessen op verplaatsing
 - VDAB, RTC, lassocool,...
- ✓ Bedrijfsbezoeken
- ✓ Klassieke observatieactiviteiten
 - observatielessen, kijkstages, inleefdagen,....

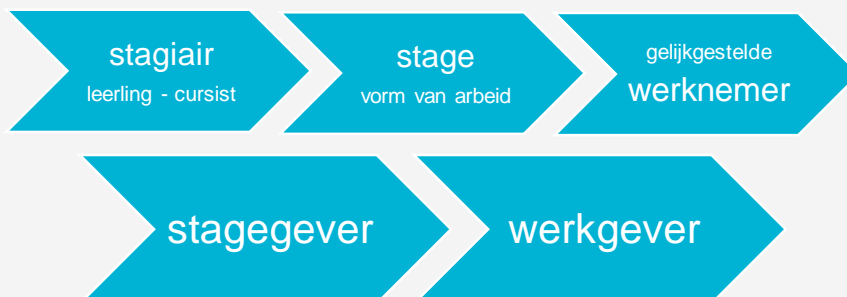
Leerlingen nemen niet deel aan het arbeidsproces

- ✓ Tijdens observatieactiviteiten, bedrijfsbezoeken,... participeren de leerlingen niet effectief aan het arbeidsproces.
- ✓ De leerlingen worden beschouwd als bezoekers van het bedrijf. In die hoedanigheid leven ze het bezoekersreglement van het bedrijf na.
- ✓ De school dient er over te waken dat de leerlingen (evenals hun begeleidende leerkrachten) zich tijdens observatieactiviteiten effectief onthouden van elke vorm van arbeid.

Indeling

- **Leerlingen nemen deel aan het arbeidsproces**

STAGES: leerlingen nemen deel aan het arbeidsproces

- Kader leerprogramma georganiseerd door een school;
- Opdoen van beroepservaring;
- Daadwerkelijk arbeid verrichten;
- Bij een werkgever = buiten de school;
- In gelijkaardige omstandigheden als de werknemers in dienst van die werkgever.

Regelgeving

Voor leerlingenstages is een uitgebreid regelgevend kader beschikbaar:

- ☐ onderwijsregelgeving
- ☐ welzijnswetgeving
- ☐ arbeidswetgeving

Leerlingenstages - randvoorwaarden

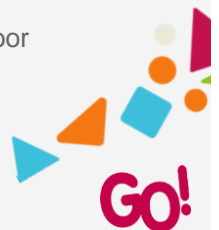
- Vanaf de 2de graad van het secundair onderwijs voor zover de stagiair de leeftijd van 15 jaar heeft bereikt en niet meer voltijds leerplichtig is
- Verbod op nachtarbeid* - verbod op zondagsarbeid of wettelijke feestdag* **afwijkingen mogelijk**
- Absoluut verbod om jongeren te werk te stellen bij werkzaamheden die als gevaarlijk worden beschouwd
- 8 uur/dag – 38 uur/week (uren van 60 minuten)
- Rusttijden respecteren
- Toegelaten tijdens vakantie- en verlofperiodes mits een evenwichtige compensatieregeling
Indien zomerstages worden opgelegd, dan is de school hoe dan ook steeds verplicht aan elke betrokken leerling in de periode juni tot en met augustus tenminste 4 aaneensluitende weken vakantie toe te kennen.
- ...

**CODEX – BOEK X – Titel 3
Jongeren op het werk**

Organisatorische stagesituaties

- 1) Een zelfstandige:
 - bedrijf zonder werknemers en zonder externe dienst voor preventie en bescherming op het werk
- 2) Een onderneming of instelling:
 - bedrijf met werknemers en externe dienst voor preventie en bescherming op het werk
- 3) Een onderwijsinstelling:
 - bedrijf met werknemers, de stageschool is de werkgever;
 - de school van de stagiair en de stageschool hebben beide een externe dienst voor preventie en bescherming op het werk.

Verplichtingen van de stagegever

- Naleving en nakomen welzijnsverplichtingen
 - Risicoanalyses en preventiemaatregelen opmaken in functie van stagiairs
(rekening houden met: gebrek ervaring, beperkte kennis risico's, nog in opleiding,...)
De resultaten worden via een werkpostfiche kenbaar gemaakt aan de onderwijsinstelling en de stagiair.
 - Zorgt voor onthaal en begeleiding
 - Stagegever sluit arbeidsongevallenverzekering af
 - AO onderzoek in samenwerking interne/externe preventiedienst van de stagegever
 - bij eAO = opmaak omstandig verslag
- !!! steeds de preventieadviseur van de scholengroep op de hoogte brengen en betrekken bij de opmaak van het omstandig verslag**

Go!

Arbeidsmiddelen

- Worden ter beschikking gesteld door de stagegever
- Alle verplichtingen berusten bij de stagegever:
 - opleiding/instructies
 - veiligheidsinstructiekaarten
- Verbod inzake het gebruik van bepaalde arbeidsmiddelen op te nemen in de werkpostfiche
- PBM's en werkkledij:
 - gratis ter beschikking gesteld door de stagegever
 - onderhoud verplicht door stagegever
 - stagiair verplicht om PBM's en werkkledij te dragen volgens instructies

Go!

Werkpostfiche

- **Beschrijving van de functie of activiteit** die een passend gezondheidstoezicht vereist (veiligheidsfunctie, functie met verhoogde waakzaamheid of activiteit met welbepaald risico)
- De aard van het risico dat een specifiek **gezondheidstoezicht** vereist (< 18 jaar)
- Alle toe te passen **preventiemaatregelen**
- **Advies van de arbeidsarts** met betrekking tot gezondheidstoezicht, inentingen en/of technische onderzoeken
- Aangepaste **opleiding** met het oog op de toepassing van de preventiemaatregelen
- Verplichtingen die de stagiair moet naleven in verband met de risico's die specifiek zijn voor de werkpost of activiteit.

Werkpostfiche

GO! Pro - A15 Stagedoende jongeren - Werkpostfiches (g-o.be)

Indien op de stageplaats geen werkpostfiche aanwezig is, kunnen de werkpostfiches van de leerkrachten gebruikt worden, mits toevoeging(en) van de stagegever

Werkpostfiches leerkrachten

Werkpostfiches leerkrachten
Werkpostfiches MVD-personeel
Werkpostfiches ondersteunend personeel
Werkpostfiches houtbewerkingsmachines

Documenten

WERKPOSTFICHE CREATIEVE ACTIVITEITEN
WERKPOSTFICHE LEERKRACHT BASIS- EN KLEUTERONDERWIJS
WERKPOSTFICHE LEERKRACHT BEENHOUWERIJ
WERKPOSTFICHE LEERKRACHT BIOLOGIE
WERKPOSTFICHE LEERKRACHT BOUW
WERKPOSTFICHE LEERKRACHT DIERENVERZORGING
WERKPOSTFICHE LEERKRACHT EDELSMEDEN

- Preventiemaatregelen
- Specifieke opleidingen
- Verboden arbeidsmiddelen
- ...

Datum: _____

WERKPOSTFICHE voor STAGES							
RISICOBEOORDELING							
De volgende kwantificering wordt gebruikt:							
Effect: 1 = kleine verwonding, nauwelijks verzuim of ongevallen 2 = ernstige verwonding, gemiddeld verzuim en/of ongevallen 3 = dood, hoog verzuim en/of ongevallen Blootstelling: 1 = zelden tot soms 2 = vaak tot continu Waarschijnlijkheid: 1 = laag, zal waarschijnlijk niet optreden nauwelijks oorzaak van verzuim of ongevallen 2 = gemiddeld (kan voorkomen) niet vaker dan andere oorzaken, oorzaak van verzuim en/of ongevallen 3 = hoog, zal waarschijnlijk optreden vaak oorzaak van verzuim of ongevallen Gevaarsafwending: 1 = mogelijk onder bepaalde omstandigheden 2 = nauwelijks mogelijk							
De risico - matrix							
		Waarschijnlijkheid 1		Waarschijnlijkheid 2		Waarschijnlijkheid 3	
		Gevaarsafwending		Gevaarsafwending		Gevaarsafwending	
Effect	Blootstelling	1	2	1	2	1	2
1	n.v.t.	1	2	3	4	5	6
2	1	3	4	5	6	7	8
	2	5	6	7	8	9	10
3	1	7	8	9	10	11	12
	2	9	10	11	12	13	14

Dit leidt tot de volgende risico - classificering:

1 - 4	Risico laag	→ misschien aanvaardbaar
5 - 7	Risico middelgroot	→ verbetering vereist
8 - 10	Risico groot	→ onmiddellijk verbeteren
11 - 14	Risico zeer groot	→ stopzetting werkzaamheden

Risicobeoordeling op basis van de RISICOGRAAF

Bepaling door middel van keuze mogelijkheid met 4 regelfactoren

- ◇ Effect
- ◇ Blootstelling
- ◇ Waarschijnlijkheid
- ◇ Gevaarsafwending

E: EFFECT	Wb: BLOOTSTELLING	W: WAARSCHIJNLIJKHEID INCIDENT					
		1		2		3	
1		1	2	3	4	5	6
2	1	3	4	5	6	7	8
	2	5	6	7	8	9	10
3	1	7	8	9	10	11	12
	2	9	10	11	12	13	14
		1	2	1	2	1	2
A: AFWENDINGSMOGELIJKHEID							
ERNSTGRAAD		BLOOTSTELLING		INCIDENT		AFWENDING	
1.Herstelbaar		1.Zelden / Soms		1.Laag		1.Mogelijk	
2.Onherstelbaar		2.Vaak / Meestal		2.Gemiddeld		2.Niet / Nauwelijks mogelijk	
3.Dood				3.Hoog			
RISICOKLASSE		RISICOBEOORDELING		RISICO			
1 - 4		LAAG		MISSCHIEN AANVAARDBAAR			
5 - 7		MIDDELGROOT		VERBETERING VEREIST			
8 - 10		GROOT		ONMIDDELLIJK VERBETEREN			
11 - 14		ZEER GROOT		STOPZETTEN WERKZAAMHEDEN			

Risicobeoordeling op basis van de RISICOGRAAF

VOORDELEN - OPPORTUNITEITEN

- Kan gebruikt worden voor
 - ISO 12100
 - taakrisicoanalyse
 - ...
- Door de beperking in de keuzemogelijkheden per effect is de subjectiviteit beperkt
- Eenvoudig te gebruiken tool
- Vergelijkbaar met de Kinney-methode

NADELEN - VALKUILEN

- Niet voor alles toepasbaar
- Het is belangrijk dat je een risicoanalyse steeds met meerdere mensen doet om de objectiviteit te behouden

Go!

Verplichtingen onderwijsinstelling

- Toezien op ontvangst **risicoanalyse**
 - Toezien op ontvangst **werkpostfiche**
 - Toezien op **gezondheidstoezicht**
 - bijhouden lijst: onderworpen stagiaires, gegevens stagiaires, specificaties stage
 - **Stageovereenkomst** voorzien met duidelijke afspraken
 - Werkpostfiche voor aanvang van de stage bespreken met de stagiair
 - DIMONA aangifte door de onderwijsinstelling (Déclaration Immédiate/ONmiddellijke Aangifte)
- ☐ Alle documenten met betrekking tot welzijnsbescherming moeten ter inzage liggen van de federale inspectie (**FOD WASO - TWW**)

Go!

Verplichtingen onderwijsinstellingen

- **Nagaan of stageplaats, werkpost, werkomgeving voldoende waarborg biedt voor het veilig organiseren van stages:**
 - Quick scan stageplaats
 - bevraag de stagiairs op een actieve manier – maak van arbeidsveiligheid en andere WoW-aspecten een verplicht in te vullen rubriek op het stageverslag
- Stagedoelstellingen = leerplandoelstellingen
- Stageactiviteitenlijst – stagereglement – werkpostfiche – stagedossier
- De school is verplicht om voldoende kwaliteitsvolle stagebegeleiding te voorzien
- Onbezoldigd karakter
- School sluit arbeidsongevallenverzekering af
- ...

9.1. Quick Scan

Met behulp van deze vragenlijst kan er worden nagegaan of de buitenschoolse locatie (onderneming, school, opleidingscentrum...) voldoet aan de minimum basiseisen betreffende veiligheid. Deze locatie is niet geschikt als er niet aan alle voorwaarden kan worden voldaan.

Veiligheidsniveau	OK	NOK	NVT
1. Kent men de taken die <u>niet</u> door jongeren mogen uitgevoerd worden? (zie KB van 3 mei 1999 betreffende de bescherming van de jongeren op het werk, bijlage niet limitatieve lijst van agentia, procédés en werkzaamheden en plaatsen, zoals in art. 3, §2 en in art. 8)			
2. Kent men de afwijkingen erop?			
3. Wordt de leerling steeds begeleid door een ervaren werknemer?			
4. Inventaris werkzaamheden voorradig?			
5. Risicoanalyse werkposten ter beschikking?			
6. Indienststellingsverslagen ter beschikking?			
7. Zijn de preventiemaatregelen uit de risicoanalyse en indienststellingsverslagen opgevolgd?			
8. Instructiefiches ter beschikking?			
9. Wordt het werk uitgelegd door een ervaren werknemer?			
10. CE-labels op de machines aanwezig?			
11. Zijn de gevaren eigen aan de buitenschoolse locatie gekend door de leerling?			
12. Risico's beroepsziekten gekend door de leerling?			
13. Schadelijke agentia (fysische, chemische, biologische) gekend?			
14. Collectieve (bv. afscherming draaiende delen machines) en persoonlijke beschermingsmiddelen ter beschikking?			
15. Sociale voorzieningen ter beschikking? (WC, wasplaats, kleedkamer)			
16. Orde en netheid buitenschoolse locatie?			
17. Zijn er voorzieningen voor EHBO? Is er iemand aangeduid voor verzorging?			
18. Is er iemand die het onthaal en de begeleiding van de leerling verzorgt (WPP?/ toolbox)?			
19. Is er een procedure psychosociale belasting?			
20. Is er een procedure moederschapsbescherming?			
21. Dekken de verzekeringspolissen alle risico's?			
22. Buitenschoolse locatie aangesloten bij een EDPB?			
Besluit: de buitenschoolse locatie biedt voldoende waarborgen op het gebied van veiligheid om de integriteit van de leerling te vrijwaren.			

Quick scan procedure 15

Gezondheidstoezicht

- Bij stage (zie COPREV-richtlijn) en indien nodig volgens risicoanalyse
(eventueel: inentingen en technische onderzoeken)
Stage maximum 60 dagen bij dezelfde werkgever

VIA

- Arbeidsarts interne of externe preventiedienst van de stageplaats ☐ kosten ten laste van de stageplaats
☐ kopie beoordeling aan onderwijsinstelling en stagiair
- **In afwijking:** werkgever kan beroep doen op de arbeidsarts bevoegde EDPBW van de onderwijsinstelling
 - deze regeling op te nemen in de stageovereenkomst!
 - regeling via EDPBW en Fedris ☐ geen kosten voor de onderwijsinstelling noch voor de stageplaats

Indien het gezondheidstoezicht via de EDPBW van de onderwijsinstelling verloopt

- ☐ kopie beoordeling aan werkgever en stagiair

- **Nieuw onderzoek:** nieuwe risico's, andere werkpost waarvoor nog geen gezondheidsbeoordeling is gebeurd.

Go!

Buitenlandse leerlingenstages

Leerlingenstage is toegelaten in het **buitenland**.

- Rekening houden met het gegeven dat de regelgeving rond arbeids- en welzijnsaspecten in het buitenland anders kan zijn dan in België.
- De welzijnswetgeving van het land is van toepassing

MAAR... hier kan contractueel van afgeweken worden – strenger – in de stageovereenkomst wanneer de buitenlandse welzijnswetgeving minder bescherming biedt dan de Belgische wetgeving.

Go!

Duaal leren

Voorwaarden

Is geen stage maar wel een vorm van werkplekleren

- minstens 16 jaar of 15 jaar én de 1ste graad van het secundair onderwijs hebben gevolgd.
- niet ouder dan 25 jaar.
- binnen de 20 dagen na inschrijving in een duale opleiding een werkplek vinden. Een trajectbegeleider van de school helpt daarbij.

Duaal leren

- 1) stageovereenkomst alternerende opleiding: minder dan 20 uur/week
 - geen leervergoeding
 - regeling als gewone stage
- 2) overeenkomst alternerende opleiding: minstens 20 uur/week
 - leervergoeding
 - opbouw van een aantal socialezekerheidsrechten
 - ouders hebben nog recht op kindergeld
 - ongevallen op de werkplek en op school zijn ten laste van de werkplek
- 3) deeltijds arbeidsovereenkomst: minstens 20 uur/week,
 - loon
 - opbouw van een aantal socialezekerheidsrechten
 - alleen mogelijk in de non-profitsector waarin de sociale Maribel van toepassing is
 - ongevallen op de werkplek en op school zijn ten laste van de werkplek

Meer info...

- [Bepalingen bij de Stageovereenkomst Alternerende Opleiding](#)
- [Infofiche onderneming - Een werkplek aanbieden in leren en werken overeenkomst alternerende opleiding](#)
- [Infofiche voor de onderneming - Een werkplek aanbieden in leren en werken deeltijdse arbeidsovereenkomst](#)

Bedankt voor jullie aandacht

Wat zijn jullie vragen?

